

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3076/2024. (II. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.478/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Halász Bálint ügyvéd) útján eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Kúria Pfv.IV.20.478/2023/2. számú végzése, a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.630/2022/6. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 3/A.P.23.635/2020/67-I. számú ítélete ellen, azok alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó álláspontja szerint az ítéletek ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [2] 1.1. Az indítványozó felperes a perbeli II. rendű alperes gazdasági társaság alapítója és kizárólagos tulajdonosa volt, amely gazdasági társaság egy közismert üdítőitalt gyártott Magyarországon. A II. rendű alperes az üdítőitaltal kapcsolatos hat védjegy (szóvédjegy, színes ábrás védjegy, színes térbeli védjegy) jogosultja volt. 2015 decemberében a II. rendű alperes és az indítványozó úgynevezett „Védjegy átruházására vonatkozó megállapodást” írtak alá, amelynek tárgya a védjegyek és a teljes kapcsolódó know-how (receptúra és gyártási technológia) volt. A szerződés 4. pontja szerint a teljes vételárát az indítványozó vevő az eladó II. rendű alperessel szemben fennálló követelésébe történő beszámítással teljesíti. A megállapodás 5. pontja szerint a II. rendű alperes az ügylettel kapcsolatban akkor jogosult a számla kiállítására, ha az indítványozó hitelt érdemlően igazolja a jogutódlás tényének átjegyzését. 2018 júliusában a törvényszék elrendelte a II. rendű alperes felszámolását. A II. rendű alperes felszámolója 2018 novemberében nyilvános pályázati felhívást tett közzé többek között a védjegyek értékesítése tárgyában, majd 2019 januárjában a pályázat érvényességéről és eredményességéről szóló közleményt adott ki. Ezt követően a II. rendű alperest képviselő felszámoló elállt a védjegyátruházási szerződéstől. Majd a II. rendű és az I. rendű alperes között adásvételi szerződés jött létre, amely szerint az I. rendű alperes megvásárolta a védjegyeket a II. rendű alperestől. Az indítványozó 2018 augusztusában jogutódlás tudomásul vétele iránti kérelmeket terjesztett elő a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál (a továbbiakban: SZTNH). Az SZTNH a jogutódlás iránti kérelmet elutasította a szerződés ellentmondásossága miatt, majd a Fővárosi Törvényszék jogerős végzéseivel a megváltoztatási kérelmeket elutasította. 2018 decemberében az indítványozó nemzetközi védjegy tekintetében jogutódlás tudomásulvétele iránti eljárást indított a Szellemi Tulajdon Világszervezetének Nemzetközi Irodájánál (a továbbiakban: WIPO). A WIPO az indítványozó védjegyjogosultságát bejegyezte, majd az indítványozót a nyilvántartásból törölte, később védjegyjogosultként az I. rendű alperest tartja nyilván.
- [3] Az indítványozó a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az üdítőitaltal kapcsolatos hat védjegy tulajdonosa és védjegyoltalomra jogosultja. A keresetet a védjegyek és földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (a továbbiakban: Vt.) 36/A. §-ára, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:55. §-a szerint alkalmazandó 5:13. § (1)–(2) bekezdéseire és a Vt. 12. § (1) bekezdésére, továbbá a Vt. 19. § (1) és (3) bekezdéseire alapította. Az indítványozó álláspontja szerint a II. rendű alperessel közöttük érvényes védjegyátruházási szerződés jött létre, amellyel az indítványozó a védjegyek oltalmát megszerezte. Mivel a védjegyjogosultság átruházásához a felek egybehangzó akaratnyilatkozatán kívül egyéb jogi tényre, így a közhiteles nyilvántartásba történő bejegyzésre sincs szükség, a szerződés teljesítése mindkét fél részéről megtörtént, a felszámoló az elállási jogot már nem gyakorolhatta, hiszen a teljesítés a szerződést megszünteti. A dolog tulajdonjogát a Ptk. 5:39. § (1) bekezdése alapján csak tulajdonosától lehet megszerezni, ezért az I. és II. rendű alperesek által megkötött védjegyátruházás lehetetlen szolgáltatásra irányult. Az I. és II. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték. Védekezésük szerint a védjegy nem minősül dolognak, a védjegyoltalomból eredő jogok a Vt. 19. § (1) és (3) bekezdése alapján forgalomképes vagyoni jogot képeznek, amelynek átruházásáról a Vt. 36/A. § (1) bekezdése alapján a Ptk. 6:202. § jogátruházásra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni. A Ptk. 6:202. § (4) bekezdése szerint a jog átruházásához a jogosult személyében bekövetkezett válto-

zásnak a nyilvántartásba való bejegyzése is szükséges, amelyre azonban nem került sor, ezért a II. rendű alperes a szerződést nem teljesítette. Ezt meghaladóan az indítványozó sem fizette meg az ellenértéket, így a szerződést egyik fél sem teljesítette.

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokai szerint a védjegyjogból eredő jogok a Vt. 19. § (1) bekezdése értelmében vagyoni értékű jogot képeznek, a dolog átruházására vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók, a védjegyjog átruházására a Vt. a 19. § (3) bekezdése alapján szerződéssel van lehetőség. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a védjegyjog olyan vagyoni értékű jog, amelynek átruházásához a jogosult személyében bekövetkezett változás védjegylajstromba való bejegyzése is szükséges, a jogutódlás tudomásulvétele csupán a szerződő felek kötelmének létrejöttére nézve közömbös. Mivel az indítványozó a jogutódlás tudomásulvétele iránti kérelmeit az SZTNH elutasította, a védjegyátruházási szerződést a II. rendű alperes nem teljesítette. A szerződés 5. pontja szerint ugyanis a II. rendű alperes akkor volt köteles a számla kiállítására, ha az indítványozó hitelt érdemlően igazolja a jogutódlás tényének átjegyzését. Nem teljesített az indítványozó sem, mert az ellenérték beszámítása nem történt meg. Ezért a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 47. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint a felszámoló jogosult volt a szerződéstől elállni. A védjegyjog közhitel nyilvántartásba történő bejegyzésének hiánya a Vt. 47. § (4) bekezdése alapján egyúttal azt eredményezte, hogy az indítványozó a jóhiszemű és ellenérték fejében jogot szerző I. rendű alperessel szemben a védjegyjogosultság megszerzésére nem hivatkozhat.
- [5] Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokai alapján hagyta helyben.
- [6] Az indítványozó ezt követően felülvizsgálati kérelmet, valamint felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő. A Kúria értékelése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben. A felülvizsgálatnak a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv (a továbbiakban: Pp.) 408. § (2) bekezdése szerinti kizártságára figyelemmel az indítványozó a Pp. 409–410. §-ai alapján felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet kellett előterjesztenie. A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálatát a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdésének megfelelően eljárva megtagadta tekintettel arra, hogy a felülvizsgálat engedélyezésének indítványozó által megjelölt okai nem állnak fenn.
- [7] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában előadta, hogy álláspontja szerint az ítéletek és a végzés ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [8] Az indítványozó szerint tulajdonhoz való jogának sérelme a jelen ügyben abban áll, hogy álláspontja szerint a védjegy-adásvételi szerződés alapján az érintett védjegyek tulajdonosa és védjegyjogra jogosult, de az ennek megállapítására indított keresetét az első- és másodfokon eljáró bíróságok az indítványozónak nem felróható, formai okokból elutasították. Ennek okán az érintett védjegyek kapcsán a lajstromba történő jogosultkénti bejegyzését nem is tudja kérni. Ezáltal pedig sérül az indítványozó Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joga.
- [9] Az ítéletek sértik az indítványozó tisztességes eljáráshoz fűződő jogát azzal, hogy az ítéletek meghozatalához vezető peres eljárás lényegében formálissá vált és az ítéletek az indítványozó anyagi jogi igényéről érdemben nem is döntöttek.
- [10] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [11] Az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt az indítványozó határidőben nyújtotta be. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XIII. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés], a támadott bírói döntéseket, a Kúria Pfv.IV.20.478/2023/2. számú végzését, a Fővárosi Ítéletábrla 8.Pf.20.630/2022/6. számú ítéletét és a Fővárosi Törvényszék 3/A.P.23.635/2020/67-I. számú ítéletét, továbbá kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [12] A Kúria végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását mérlegelési jogkörében eljárva tagadta meg. Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése értelmében „az Alkotmánybíróság a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül csak akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg.” Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően megállapította, hogy jelen esetben a Kúria végzésén keresztül az alapügyben hozott jogerős döntés vizsgálata is elvégezhető.

- [13] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [14] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírlatára {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság ugyancsak hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó valójában egyet nem értését fejezi ki a bíróságok döntésével, azok érvelésével, indokolásával kapcsolatban. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróság döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [15] Az előbbiek mellett az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Jelen ügyben megállapítható, hogy az eljáró bíróságok a döntés szempontjából releváns kérdéseket vizsgálatuk tárgyává tették, és követhetően számot adtak döntésük indokairól. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indítványozó ezzel összefüggésben bírói mérlegelési, jogalkalmazási kérdéseket kifogásol. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint viszont nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]} Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján a tulajdonhoz való vagy a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog megsértésének kétélye nem merül fel.
- [16] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a XIII. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kétélyét, és nem alapoza meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [17] 4. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. február 6.

*Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró*

*Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2150/2023.

